

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาเด็กภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาเด็กภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาเด็กภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ประสิทธิภาพของโปสเตอร์การปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของโปสเตอร์การปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสดนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเสนอเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความสนใจ ด้านทัศนคติที่มีต่อโปสเตอร์ และด้านความรู้ความเข้าใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ความสนใจในโปสเตอร์การปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสดของเกษตรกร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูล เกี่ยวกับความสนใจในโปสเตอร์การปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสดมาแจกแจง ความถี่ แล้วหาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจเป็นรายข้อ คำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ย ของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจ
ในโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด

ข้อคำถาม	สนใจ	วางเฉย	ไม่สนใจ	รวม	เฉลี่ย
ท่านอยากให้อาโปสเตอร์นี้มาคิดหรือแจกไหม	86.00	11.00	3.00	100.00	2.83
ถ้าเอาโปสเตอร์นี้มาแจก จะเอามาไว้อ่านดูไหม	93.00	5.00	2.00	100.00	2.91
ได้เห็นโปสเตอร์แล้วอยากอ่านดูให้รู้เรื่องหรือไม่	95.00	4.00	1.00	100.00	2.94
ขณะเดินไปดูจะเห็นโปสเตอร์แผ่นนี้คิอยู่จะแวะดูไหม	97.00	2.00	1.00	100.00	2.96
ถ้าแจกให้แค่ขณะนั้นไม่มีเวลาอ่านจะหาเวลาร่างมาอ่านไหม	92.00	5.00	3.00	100.00	2.91
รวม	92.60	5.40	2.00	100.00	2.91

จากตารางที่ 1 แสดงว่า เกษตรกรให้ความสนใจโปสเตอร์แผ่นนี้อยู่ในช่วงร้อยละ 86.00 - 97.00 เมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 92.60 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจจะอยู่ในช่วง 2.83 - 2.96 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ย 2.91 นั่นคือเกษตรกรให้ความสนใจโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสดอยู่ในระดับสูงน่าพอใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.2 ทักษะการคิดของเกษตรกรที่มีต่อโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการคิดของเกษตรกรที่มีต่อส่วนต่างๆของโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด มาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดที่มีต่อส่วนนั้นๆในทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทางลบ (-) โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทัศนคติทางลบ (-) ต่อโปรแกรมการปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสด

ข้อความถาม	ทัศนคติ			รวม	เฉลี่ย
	+	0	-		
ท่านคิดว่าขนาดของตัวหนังสือ 2 บรรทัดแรกพอดีหรือยัง	91.00	3.00	6.00	100.00	2.85
ภาพในโปสเตอร์นี้สวยหรือไม่	90.00	7.00	3.00	100.00	2.87
ภาพในโปสเตอร์นี้ดูยากหรือไม่	69.00	11.00	20.00	100.00	2.49
สีที่ใช้พิมพ์โปสเตอร์นี้สวยดีไหม	93.00	5.00	2.00	100.00	2.91
ภาพในช่องสี่เหลี่ยมเล็กทำให้เข้าใจโปสเตอร์นี้ดีขึ้นหรือไม่	73.00	17.00	10.00	100.00	2.63
โปสเตอร์นี้มีขนาดพอดีหรือไม่	93.00	2.00	5.00	100.00	2.88
ท่านชอบโปสเตอร์แผ่นนี้หรือไม่	92.00	3.00	5.00	100.00	2.87
เมื่อดูโปสเตอร์แล้ว ท่านเชื่อหรือไม่ว่า โสมใช้ทำปุ๋ยพืชสดได้	58.00	32.00	10.00	100.00	2.48
ท่านเชื่อไหมว่า การปลูกโสมช่วยแก้ปัญหาดินเค็มได้	58.00	31.00	11.00	100.00	2.47
ท่านคิดว่าโปสเตอร์แผ่นนี้มีประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาดินเค็มหรือไม่	70.00	25.00	5.00	100.00	2.64
รวม	78.70	13.60	7.70	100.00	2.71

จากตารางที่ 2 แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติในทางบวก (+) ต่อโปสเตอร์แผ่นนี้อยู่ในช่วงร้อยละ 58.00 - 93.00 เพื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 78.70 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติจะอยู่ในช่วง 2.47 - 2.91 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 นั่นคือเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อโปรแกรมการปลูกโสมเป็นปุ๋ยพืชสด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านโปสเตอร์ การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจ ของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด ที่เกี่ยวกับข้อความรู้ที่โปสเตอร์บ่งชี้ทั้งหมด 6 ข้อความรู้ มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้และตอบไม่ได้ ในส่วนที่ตอบได้มีผู้ตอบได้สูงสุดเพียง 2 ข้อ จึงได้เสนอไว้ในตารางเพียง 2 ข้อ และได้จำแนกค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยตามจำนวนข้อความรู้ที่ตอบได้โดยเฉลี่ยอีกด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้ และตอบไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบได้โดยเฉลี่ยเมื่ออ่านโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด

คำถาม	จำนวนข้อ ความรู้ (ข้อ)	จำนวนที่ตอบได้ (%)			จำนวน รวม ทั้งหมด (%)	ตอบได้ โดยเฉลี่ย (ข้อ)	
		2 ข้อ	1 ข้อ	รวม			
ดูโปสเตอร์นี้แล้วได้ความรู้อะไรบ้าง	3	4.00	56.00	60.00	40.00	100.00	0.64
โดยสรุปแล้วโปสเตอร์นี้พูดถึงเรื่องอะไร	1	-	58.00	58.00	42.00	100.00	0.58
ท่านทราบไหมว่าใครทำโปสเตอร์แผ่นนี้	2	-	28.00	28.00	72.00	100.00	0.28
รวม	6	-	-	48.67	51.33	100.00	1.50

จากตารางที่ 3 แสดงว่า จากคำถามทางด้านความรู้ทั้งหมด 6 ข้อ เกษตรกรตอบได้เฉลี่ย 1.50 ข้อ คิดเป็นร้อยละของตอบคำถามที่ตอบได้ เท่ากับ 48.67 และตอบไม่ได้ร้อยละ 51.33 นั่นคือ โปสเตอร์แผ่นนี้ยังไม่สามารถให้ความรู้แก่เกษตรกรได้ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ประสิทธิภาพของโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพของโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " นี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเสนอเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความสนใจ ด้านทัศนคติต่อโปสเตอร์ และด้านความรู้ความเข้าใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความสนใจในโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " ของเกษตรกร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับ ความสนใจในโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจ โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกร และค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจ ในโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

ข้อคำถาม	สนใจ	วางเฉย	ไม่สนใจ	รวม	เฉลี่ย
ท่านอยากให้เอาโปรแกรมนี้มาคิดหรือมาแจกหรือไม่	96.00	2.00	2.00	100.00	2.94
ถ้าเอาโปรแกรมมาแจกจะเอาไว้อ่านคู่มือ	97.00	3.00	-	100.00	2.97
เห็นโปรแกรมนี้แล้วอยากเอาไว้อ่านคู่มือ	97.00	3.00	-	100.00	2.97
ขณะเดินไปดูเห็นโปรแกรมแผ่นนี้ดีคอยจะแวะอ่านคู่มือ	96.00	3.00	1.00	100.00	2.95
ถ้าแจกให้แต่ยังไม่มีความรู้ จะหาเวลาอ่านคู่มือ	93.00	5.00	2.00	100.00	2.91
รวม	95.80	3.20	1.00	100.00	2.95

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เกษตรกรให้ความสนใจโปรแกรมนี้อยู่ในช่วงร้อยละ 93.00 - 97.00 เมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 95.80 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจจะอยู่ในช่วง 2.91 - 2.97 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 นั่นคือเกษตรกรให้ความสนใจโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " สูงน่าพอใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อส่วนต่างๆของโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่มีต่อส่วนนั้นๆในทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทางลบ (-) โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีทัศนคติทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทัศนคติทางลบ (-) ต่อโปรแกรมการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม	ทัศนคติ			รวม	เฉลี่ย
	+	0	-		
ขนาดของตัวหนังสือสองบรรทัดแรก พอดีหรือยัง	92.00	2.00	6.00	100.00	2.86
สีของตัวหนังสือบรรทัดแรก ทำให้อ่านง่ายดีไหม	83.00	2.00	15.00	100.00	2.68
สีของตัวหนังสือบรรทัดสอง ทำให้อ่านง่ายดีหรือไม่	93.00	4.00	3.00	100.00	2.88
ภาพประกอบ 6 ภาพ คุณแล้วเข้าใจดีไหม	58.00	32.00	10.00	100.00	2.48
ข้อความบรรยายภาพเล็ก 6 ภาพนี้ อ่านเข้าใจง่าย.00 ไหม	63.00	28.00	9.00	100	2.54
ตัวหนังสือสองบรรทัดกลาง อ่านง่ายไหม	64.00	15.00	21.00	100.00	2.43
ควรมวลแล้วไปสเตอร์นี้สวยไหม	98.00	1.00	1.00	100.00	2.91
คุณภาพในไปสเตอร์นี้แล้วเข้าใจยากง่ายเพียงใด	58.00	33.00	9.00	100.00	2.49
ท่านชอบไปสเตอร์แผ่นนี้หรือไม่	97.00	2.00	1.00	100.00	2.96
ท่านคิดว่าไปสเตอร์แผ่นนี้ให้ประโยชน์เกี่ยวกับ ดินเค็มไหม	90.00	7.00	3.00	100.00	2.87
คุณไปสเตอร์แผ่นนี้แล้วทำให้เชื่อว่าจะแก้ปัญหา ดินเค็มได้ไหม	82.00	12.00	6.00	100.00	2.76
ท่านคิดว่าวิธีการปรับปรุงดินเค็มที่เสนอใน ไปสเตอร์นี้จะได้ผลหรือไม่	66.00	33.00	1.00	100.00	2.59
คุณไปสเตอร์แล้วท่านเห็นแนวทางที่จะ ปรับปรุงดินเค็มของท่านให้ดีขึ้นได้หรือยัง	55.00	32.00	13.00	100.00	2.42
ท่านคิดว่าวิธีปรับปรุงดินเค็มตามที่เสนอ ในไปสเตอร์ จะได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนไหม	59.00	39.00	2.00	100.00	2.57
ในฤดูทํานานี้จะถึงนี้ ท่านคิดว่าจะปรับปรุงดินเค็ม ตามที่ไปสเตอร์เสนอแนะนำบ้างไหม	65.00	28.00	7.00	100.00	2.58
รวม	74.87	18.00	7.13	100.00	2.67

จากตารางที่ 5 แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติ ในทางบวก (+) ต่อโปสเตอร์แผ่นที่อยู่ใน ช่วงร้อยละ 55.00 - 98.00 เมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 74.87 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติจะอยู่ใน ช่วง 2.42 - 2.96 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 นั่นคือเกษตรกรมีทัศนคติปานกลางต่อโปสเตอร์ การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านโปสเตอร์การเพิ่ม ผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " ที่เกี่ยวกับข้อความรู้ที่โปสเตอร์บ่งชี้ทั้งหมด 14 ข้อ ความรู้ มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบได้และตอบไม่ได้ ในส่วนที่ตอบได้นี้มีผู้ตอบได้ สูงสุด 3 ข้อจึงได้เสนอไว้ในตารางเพียง 3 ข้อ และได้จำแนกค่าร้อยละตามจำนวนข้อความรู้ที่ตอบได้โดยเฉลี่ย อีกด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้และตอบไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบได้โดยเฉลี่ย เมื่ออ่านโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม "

ข้อคำถาม	จำนวน ข้อความ รู้ (ข้อ)	จำนวนที่ตอบได้ (%)			จำนวน ที่ตอบ ไม่ได้ (%)	รวม ทั้งหมดค (%)	ตอบได้ โดย เฉลี่ย (ข้อ)	
		3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ รวม				
ภาพในโปสเตอร์แสดงถึงอะไร	3	1.00	2.00	60.00	63.00	37.00	100.00	0.67
วิธีแก้ปัญหาพื้นที่นาที่เป็น ดินเค็มทำได้อย่างไร	6	1.00	13.00	45.00	59.00	41.00	100.00	0.74
สรุปแล้วโปสเตอร์นี้พูดถึง เรื่องอะไร	1	-	-	44.00	44.00	56.00	100.00	0.44
ถ้าท่านต้องการความรู้เพิ่มเติม หรือมีปัญหาเกี่ยวกับดินเค็ม ท่านจะไปปรึกษาใคร	4	1.00	10.00	67.00	78.00	22.00	100.00	0.90
รวม	14	-	-	-	61.00	39.00	100.00	2.75

จากตารางที่ 6 แสดงว่า จากคำถามเกี่ยวกับข้อความรู้ 14 ข้อ เกษตรกรตอบได้เฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ข้อ คิดเป็นคำถามที่ตอบได้ ร้อยละ 61.00 และตอบไม่ได้ ร้อยละ 39.00 นั่นคือโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " ยังไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรได้ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ประสิทธิภาพของเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเสนอเป็น 3 ด้านเช่นกันคือ ด้านความสนใจ ด้านทัศนคติ และด้านความรู้ความเข้าใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความสนใจในเอกสารแนะนำสินค้าเคมีภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเกษตรกร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับ ความสนใจในเอกสารแนะนำสินค้าเคมีภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเกษตรกรมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจ โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และไม่สนใจ ในเอกสารแนะนำสินค้าเคมีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อคำถาม	สนใจ	วางเฉย	ไม่สนใจ	รวม	เฉลี่ย
อยากให้เอาเอกสารนี้มาแจกไหม	92.00	4.00	4.00	100.00	2.88
ถ้าเอามาวางแล้วบอกว่า ใครอยากได้หยิบไปเลย จะเอาไหม	93.00	-	7.00	100.00	2.86
ถ้าแจกให้จะเอาไหม	95.00	2.00	3.00	100.00	2.92
ถ้าเอาไปวางในร้านหนังสือหมู่บ้านแล้วไปพบเข้า จะหยิบขึ้นมาอ่านหรือไม่	98.00	-	2.00	100.00	2.96
ถ้าแจกให้แต่ยังไม่เป็นเวลาอ่านจะหาเวลามาอ่านดูหรือไม่	94.00	3.00	3.00	100.00	2.91
รวม	94.40	1.80	3.80	100.00	2.91

จากตารางแสดงว่า เกษตรกรให้ความสนใจเอกสารแนะนำสินค้าเคมีภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 92.00 - 98.00 เมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 94.40 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจจะอยู่ในช่วง 2.86 - 2.96 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 นั่นคือ เกษตรกรให้ความสนใจในเอกสารแนะนำสินค้าเคมีภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงน่าพอใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของเกษตรกรที่มีต่อส่วนต่างๆของเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะที่ตอบสนองนั้นๆในทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทางลบ (-) โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะที่ทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทักษะที่ทางลบ (-) ต่อเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำถาม	ทักษะ			รวม	เฉลี่ย
	+	0	-		
ตัวหนังสือที่หน้าปกอ่านได้ชัดเจนไหม	89.00	9.00	2.00	100.00	2.87
ปกของเอกสารนี้ทำให้ท่านอยากอ่านหรือไม่	92.00	2.00	6.00	100.00	2.86
ภาพถ่ายในเอกสารทำให้เข้าใจเรื่องดินเค็มง่ายขึ้นไหม	61.00	36.00	3.00	100.00	2.59
ภาพแสดงการเกิดดินเกลือ คุณแล้วเข้าใจไหม	42.00	36.00	22.00	100.00	2.21
ภาพแสดงแผ่นดินทรุดเนื่องจากการผลิตเกลือ ชัดเจนไหม	41.00	30.00	29.00	100.00	2.13
ภาพการสร้างเขื่อนที่ทำให้เกิดดินเค็มคุณแล้วเข้าใจไหม	30.00	27.00	43.00	100.00	1.87
ภาพการทำลายป่าทำให้เกิดดินเค็ม คุณแล้วเข้าใจไหม	52.00	20.00	28.00	100.00	2.25
ภาพแสดงการเกิดดินเค็มตามธรรมชาติ คุณแล้วเข้าใจ เพียงใด	42.00	26.00	32.00	100.00	2.10
ภาพแสดงแผ่นดินทรุดซึ่งเป็นผลทำให้เกิดดินเค็ม คุณแล้วเข้าใจในเพียงใด	34.00	21.00	45.00	100.00	1.89
ภาพแสดงการเกิดดินเกลือจากน้ำชลประทาน คุณแล้วเข้าใจเพียงใด	27.00	28.00	45.00	100.00	1.82

ข้อความถาม	ทัศนคติ			รวม	เฉลี่ย
	+	0	-		
ภาพวาดแสดงการใช้ดินเค็มให้เกิดประโยชน์ คุณแล้วเข้าใจเพียงใด	49.00	31.00	20.00	100.00	2.29
ขนาดของคิ้วหนังสือในเอกสารเล่มนี้อ่านง่ายเพียงใด	86.00	13.00	1.00	100.00	2.85
โดยทั่วไปแล้วคำอธิบายภาพชัดเจนเพียงใด	65.00	26.00	9.00	100.00	2.56
ภาษาที่ใช้ในเอกสารนี้ อ่านแล้วเข้าใจเพียงใด	60.00	35.00	5.00	100.00	2.55
ท่านชอบสีของภาพถ่ายในเอกสารนี้เพียงใด	93.00	3.00	4.00	100.00	2.89
ท่านชอบเอกสารที่ทำรูปเล่มแบบนี้เพียงใด	92.00	5.00	3.00	100.00	2.89
ท่านชอบปกของเอกสารเล่มนี้หรือไม่	93.00	3.00	4.00	100.00	2.89
ท่านชอบเอกสารนี้หรือไม่	97.00	2.00	1.00	100.00	2.96
หลังจากการอ่านเอกสารเล่มนี้แล้ว ท่านเชื่อหรือไม่ว่า การทำลายป่าทำให้เกิดดินเค็ม	89.00	7.00	4.00	100.00	2.85
การสร้างเขื่อนบริเวณหน้าไต่ดินเป็นดินเค็ม จะทำให้ความเค็มบนผิวดินเพิ่มขึ้น	70.00	23.00	7.00	100.00	2.63
ดินเค็มเกิดตามธรรมชาติก็ได้	87.00	8.00	5.00	100.00	2.82
การผลิตเกลือโดยการสูบน้ำเกลือขึ้นมาทำให้เกิด แผ่นดินทรุด	83.00	13.00	4.00	100.00	2.79
การปล่อยที่ดินให้ว่างเปล่าจะทำให้ดินเค็มขยายที่มากขึ้น	78.00	14.00	8.00	100.00	2.70
เราสามารถพัฒนาดินเค็มให้ปลูกพืชได้ผลคุ้มค่า	84.00	13.00	3.00	100.00	2.81
เรามีวิธีป้องกันดินเค็มไม่ให้แพร่ขยายพื้นที่ออกไปได้อีก	87.00	10.00	3.00	100.00	2.84
รวม	68.92	17.64	13.44	100.00	2.56

จากตารางที่ 8 แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติในทางบวก (+) ต่อเอกสารแนะนำเล่มนี้อยู่ในช่วงร้อยละ 27.00 - 97.00 เมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 68.92 สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติอยู่ในช่วง 1.82 - 2.96 เมื่อพิจารณาโดยรวมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 นั่นคือเกษตรกรมีทัศนคติปานกลางต่อเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เกิดจากการอ่านแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 33 ข้อความรู้ มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบได้และตอบไม่ได้ ในส่วนที่ตอบได้มีผู้ตอบได้สูงสุดเพียง 3 ข้อความรู้ จึงได้เสนอไว้ในตารางเพียง 3 ข้อ และได้จำแนกค่าร้อยละตามจำนวนข้อความรู้ที่ตอบได้ นอกจากนี้ยังได้หาจำนวนข้อความรู้ที่ตอบได้โดยเฉลี่ยอีกด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้ และตอบไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบได้โดยเฉลี่ยเมื่ออ่านเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำถาม	จำนวนข้อ ความรู้ (ข้อ)	จำนวนข้อที่ตอบได้ (%)			จำนวน ที่ตอบ ไม่ได้ (%)	รวม ทั้งหมด (%)	ตอบได้ โดย เฉลี่ย (ข้อ)
		3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ			
ดินเค็มเป็นอย่างไร	1	-	-	66.00	66.00	34.00	100.00 0.66
ทราบไหมว่าดินเค็มมีชนิดใดบ้าง	3	34.00	10.00	19.00	63.00	37.00	100.00 1.41
ทราบไหมว่าพื้นที่ทำการเกษตรของท่านเป็น ดินชนิดใด	3	-	1.00	43.00	44.00	56.00	100.00 0.45
ทราบไหมว่าดินเค็มมีผลเสียอย่างไร	3	1.00	18.00	69.00	88.00	12.00	100.00 1.08
ท่านมีวิธีป้องกันดินเค็มอย่างไร	3	-	7.00	29.00	36.00	64.00	100.00 0.43
ท่านมีวิธีป้องกันการแผ่ขยายของพื้นที่ดินเค็ม อย่างไรบ้าง	3	2.00	-	39.00	41.00	59.00	100.00 0.39
ท่านทราบไหมว่ามีการกระทำใดบ้างที่ทำให้เกิด ดินเค็ม	4	-	9.00	44.00	53.00	47.00	100.00 0.62
อธิบายได้ไหมว่าบ้านเราไม่มีน้ำทะเล ทำไม น้ำใต้ดินจึงเค็ม	1	-	-	19.00	19.00	81.00	100.00 0.19
ท่านมีวิธีปรับปรุงพื้นที่ดินเค็ม ให้สามารถเพิ่ม ผลผลิตข้าวได้หรือไม่	8	4.00	17.00	54.00	75.00	25.00	100.00 1.00
ถ้าท่านมีปัญหาเรื่องดินเค็ม จะปรึกษาหน่วยงาน ทางราชการหน่วยงานใด	4	1.00	11.00	68.00	80.00	20.00	100.00 0.93
รวม	33	-	-	-	56.50	43.50	100.00 7.16

จากตารางที่ 9 แสดงว่า จำนวนข้อความรู้จากเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 33 ข้อ เกษตรกรสามารถตอบได้เฉลี่ย 7.16 ข้อ คิดเป็นร้อยละของคำถามที่ตอบได้เท่ากับ 56.50 และตอบไม่ได้เท่ากับ 43.50 นั่นคือเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรได้ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีเกษตรกรร้อยละ 84 ตอบว่าได้อ่านสื่อสิ่งพิมพ์ที่แจกไว้ให้ และอีกร้อยละ 16 ตอบว่าไม่ได้อ่าน สำหรับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือประสิทธิผลด้าน ความรู้ความเข้าใจ และประสิทธิผลด้านทัศนคติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูล ด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งประเภทโปสเตอร์และเอกสารแนะนำที่ได้จากการสัมภาษณ์ก่อนได้รับสื่อและการสัมภาษณ์หลังได้รับสื่อ มาตรวจนับคะแนนเพื่อหาคะแนนที่ทำได้ทั้งหมด จากนั้นได้หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำได้ ความก้าวหน้าของความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างในความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรด้วยการทดสอบ - ที (t - test) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แสดงคะแนนรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำได้ และผลการทดสอบความแตกต่างด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรด้วยการทดสอบที (t - test)

คะแนน	คะแนนทั้งหมด	คะแนนที่ทำได้			ผลการทดสอบ t	
		รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ	n	t
ก่อนได้รับสื่อ	4100	696	6.96	16.57	100	1.45
หลังได้รับสื่อ	4100	1200	12.00	28.57	100	
ความก้าวหน้า	-	504	5.04	12.00	-	

P < .05

จากตารางที่ 10 แสดงว่า เมื่อได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มแล้ว เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 12.00 เท่านั้น และเมื่อทดสอบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรระหว่างก่อนได้รับสื่อและหลังได้รับสื่อ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าการได้รับสื่อหรือไม่ได้รับสื่อ ไม่ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินแตกต่างกัน นั่นคือการได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินเพิ่มขึ้นจนต่างไปจากเดิมซึ่งไม่ได้รับสื่อ จึงไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทัศนคติของเกษตรกร

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาดิน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินนั้น ผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเชื่อในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์ดินของเกษตรกรทั้งก่อนได้รับสื่อและหลังได้รับสื่อ และทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบ-ที (t - test) การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผู้วิจัยหาทั้งเป็นรายข้อและโดยรวมทั้งหมดด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเชื่อของเกษตรกรเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์ดินและผลการทดสอบความแตกต่างของความเชื่อก่อนได้รับสื่อและหลังได้รับสื่อ

ความเชื่อ	ก่อนรับสื่อ		หลังรับสื่อ		ผลการทดสอบ ที	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	n	t
การทำลายป่าทำให้เกิดดินเค็ม	2.58	0.71	2.88	0.41	100	2.67 *
การสร้างเขื่อนบริเวณที่น้ำใต้ดินเป็นน้ำเค็มทำให้เกิดดินเค็ม	2.25	0.82	2.59	0.74	100	2.58 *
ดินเค็มเกิดขึ้นตามธรรมชาติได้	2.93	0.29	2.94	0.28	100	0.50
การปล่อยให้ดินว่างเปล่า ทำให้ดินเค็มขยายพื้นที่มากขึ้น	2.75	0.61	2.88	0.43	100	2.34 *
เราสามารถพัฒนาดินเค็มให้ปลูกพืชได้ผลคุ้มค่า	2.86	0.45	2.78	0.58	100	1.33
แนวทางที่จะเอาชนะดินเค็ม	2.19	0.95	2.69	0.65	100	3.42 *
รวม	2.59	0.64	2.79	0.52	100	2.14 *

* P < .05

จากตารางที่ 11 แสดงว่า หลังจากได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มแล้วปรากฏว่าความเชื่อด้าน การทำลายป่าทำให้เกิดดินเค็ม การสร้างเขื่อนที่บริเวณน้ำใต้ดินเป็นน้ำเค็มจะทำให้เกิดดินเค็ม การปล่อยดินให้ว่างเปล่าทำให้ดินเค็มขยายพื้นที่มากขึ้น และแนวทางที่จะเอาชนะดินเค็มได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขณะเดียวกันความเชื่อในค่านดินเค็มเกิดขึ้นตามธรรมชาติได้นั้นเกษตรกรก็มีความเชื่อเพิ่มขึ้นแต่เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนความเชื่อด้านความสามารถในการพัฒนาดินเค็มให้ปลูกพืชได้ผลคุ้มค่าหลังจากที่ได้รับสื่อสิ่งพิมพ์แล้วเกษตรกรมีความเชื่อลดลง แต่เป็นการลดอย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยรวมแล้วการได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกษตรกรมีความเชื่อเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย